

AVRUPA PARLAMENTOSU VE AVRUPA KOMİSYONU BAŞKANI SEÇİMLERİ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2019 / 16

12.06.2019

23-26 Mayıs 2019 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu (AP)nun üyelerini belirlemek için beş yılda bir yapılan seçimler gerçekleştirilmiştir.

Seçim için AB vatandaşları, 23 Mayısta İngiltere ve Hollanda, 24 Mayısta Çek Cumhuriyeti ve İrlanda, Slovakya, Malta ve Letonya 25 Mayısta, Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, İspanya, İsveç, İtalya, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovenya ve Yunanistanda da 26 Mayısta oy kullanmıştır.[1]

Almanyada 2014 seçimlerine göre 7 puandan fazla kaybeden Hristiyan Demokrat Birlik Partisi (*Christlich Demokratische Union Deutschlands* – *CDU*)ve Hristiyan Sosyal Birlik Partisi (*Christlich-Soziale Union* – *CSU*)kaybına rağmen %28,7 oyla birinci parti olmuştur. İkinci ise %20,7 oy ile Yeşiller olmuştur. Aşırı sağ parti Almanya için Alternatif Partisi (*Alternativ für Deutschland* – *Afd*)üçüncü parti olarak yerini almıştır. Ancak aşırı sağ parti oylarını %7den %10a çıkararak aşırı sağın Avrupada güç kazandığının vahim örneklerinden biri olduğunu göstermiştir.

Aşırı sağın her zaman güçlü olduğu yer olan Avusturyada ise ırkçı söylemleri ile bilinen Sebastian Kurzun partisi, Avusturya Halk Partisi (*Österreichische Volkspartei* – *ÖVP*)kaset skandalı dolayısıyla oy kaybetmiş olmasına rağmen %34,9 ile birinci, Sosyal Demokrat Parti %23,4 ve yine aşırı sağ partilerden Özgürlük Partisi %17,2 ile üçüncü olmuştur.

Belçikada da durum farklı değildir. Sağ ve aşırı sağ partiler oyları paylaşmıştır.

Fransada da Türkiyenin AB üyeliğine karşı olan Marine Le Penin aşırı sağ partisi Ulusal Cephe (*Rassemblement National*) %23,53 oyla ilk parti olarak çıkmıştır.[2]Fransada dikkate çeken bir gelişme Yeşillerin %13,3 oyla kendilerini göstermesidir. Yeşiller aldıkları oy oranı ile merkez sağ Cumhuriyetçileri ve sosyalist koalisyonu geride bırakmıştır.

Yalnız bu dört AB üyesi devlete bakıldığında dahi seçim sonuçları Avrupadaki azınlıklar, göçmenler ve Müslümanlar açısından vahim bir tablo sunmaktadır. Sonuçlara göre Avrupa Halk Partisi (*European Peoples Party* – *EPP*)en fazla oy alan grup olarak dikkat çekmektedir.

Avrupa Parlamentosundaki gruplara bakıldığında bilhassa EPP dikkat çekmektedir. Çünkü EPP seçim propagandasının yanı sıra Avrupa Komisyon Başkan Adayı EPP Başkanı Manfred Weberi aday göstermiştir. Daha önce, Weber ve Türkiye ile ilgili talihsiz açıklamalarına AVİM analizlerimizde yer vermiştik[3]. Özetle, EPP Başkanı Weberin Türkiyenin AB üyeliğine her ne pahasına olursa olsun engel olacağını söylemek mümkündür. Peki diğer Avrupa Komisyonu Başkan adayları kimlerdir ve Avrupa Komisyonu Başkanlığı neden önemlidir?

Avrupa Komisyon Başkanı Adaylarını tanımadan önce Avrupa Komisyon Başkanının görevlerinin neler olduğunu hatırlamakta yarar vardır. Komisyon Başkanı Avrupa Birliği Zirvesi tarafından ve Avrupa Parlamentosu seçimleri dikkate alınarak nitelikli çoğunlukla[4] belirlenir[5]. Başkan Avrupa Parlamentosundan onay alırsa yeni başkanın seçmekle yükümlü olduğu komiserler de Avrupa Parlamentosu tarafından dinlenecek ve soru-cevap yöntemi ile komiserlere mercek tutulacaktır. Halkın sorularına da cevap vermesi beklenen komiserler listesi toplu olarak, Avrupa Parlamentosu tarafından ya kabul edilecektir ya da reddedilecektir. Kabul edilen başkan ve komiserler listesi tekrar nitelikli çoğunluğun arandığı bir Avrupa Parlamentosu oylamasından sonra Konseyden geçerek göreve başlayacaktır[6]. Avrupa Komisyonu Başkanı protokol düzeninde devlet başkanı statüsünde bulunmaktadır.

Anlaşılacağı üzere, Avrupa Konseyi Başkanlığı ve 28 kişilik komiser kabinesinin seçimi oldukça karmaşıktır. Bu karmaşıklık yalnız seçimin yazılı kısmına mahsus değildir. Yazılı olmayan beklentiler de mevcuttur. Bu beklentiler ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Fransa müstakbel Komisyon Başkanının mutlaka Fransızca bilmesi gerektiğini ifade eder. Başka ülkelerin beklentileri de uzun bir süredir birlik üyesi olan, Avro kullanan ve Schengene dahil olması gerektiğini vurgulamaktadır[7]. Bu kıstaslara uygun ülke sayısı oldukça azdır. Ayrıca ne kadar uzun zamandır birlik üyesi olması gerektiği yeteri kadar açık değildir. Süre kısıtlaması olmadığı zaman dahi 16 AB üyesi devlet[8]bu konum için uygun adayı çıkaracak gibi görülmektedir. Süre kısıtlaması olduğu takdirde yelpaze daha da daralacaktır. Bu kadar kısıtlı üye devlet sayısının AB nasıl demokratik bir şekilde idare edeceği ise endişe vermektedir.

Avrupa Komisyonu Başkanlığı adaylarından bahsedecek olursak en dikkat çekici ismin Avrupa Parlamentosundaki nüfuzlu grup olan EPPnin lideri Manfred Weber olduğunu görürüz. Diğer adaylar, Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Frans Timmermans, Muhafazakâr Reformist Grup üyesi Jan Zahradil, Rekabet Komiseri Margrethe Vestager, Yeşiller grubu lideri Ska Keller ve Avrupa Sol Grup lideri Nicanor Cuedir.

Hatırlanacağı üzere tüm adaylar arasında Manfred Weber Türkiyenin AB üyeliğine açıkça karşı çıkan adaydır. Adaylar Margrethe Vestager ve Jan Zahradil dışındaki diğer adaylar Türkiyenin AB üyeliğine çok sıcak bakmasalar bile bunu Avrupa Komisyonu Başkanlık

seçimlerinde propaganda malzemesi haline getirmemişlerdir. Weber bu söylemi ile Türkiyeye yönelik dışlayıcı ve düşmanca bir atmosfer oluşturmaya çalışmaktadır. Türkiyeyi seçim malzemesi yaparak hiç idari tecrübesi olmadığı halde Avrupayı uluslararası alanda temsil etmeye yeltenmesi ise son derece cüretkârdır. Weber bakımından olumsuz olan durum ise Fransa Cumhurbaşkanı Macron tarafından desteklenmemesidir.

Adaylar arasında Weberin en güçlü rakibinin propaganda çalışmaları ve ABnin cinsiyet eşitliği çalışmaları dolayısıyla Margrethe Vestagerin olduğu bilinmektedir. Margrethe Vestager, Türkiyenin durumunu propaganda malzemesi haline getirmek yerine daha gerçekçi bir tablo çizmektedir. Türkiyenin uzun bir yolu olduğunu ama şartlar her iki taraftan da sağlandığı takdirde Türkiyenin ABnin bir parçası olmasını umduğunu belirtmiştir [9].

Avrupa Komisyonu Başkanı ise hala seçilebilmiş değil. Hala kesinleşmemiş olması Manfred Weberin iddia edildiği gibi güçlü bir aday olmadığını ortaya koymaktadır. Öte yandan EPPnin Weberi tekrar seçmiş olması ise Avrupa Parlamentosunun tarihinde talihsiz bir seçim olarak değerlendirilmelidir. Aşırı sağ ile özdeşleşen beyanlarına rağmen -belki de bundan dolayı- Weberin yeniden EPP başkanı seçilmesi kuşkusuz EPP imajına kara bir leke olarak düşmektedir.

[1]Avrupa Parlamentosu Seçimleri: Ülke Ülke Seçim Sonuçları, *euronews*, 27 Mayıs 2019, https://tr.euronews.com/2019/05/27/avrupa-parlamentosu-secimleri-ulke-ulke-secim-sonuclar

[2]Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları Açıklandı, *sözcü*, 26 Mayıs 2019, https://www.sozcu.com.tr/2019/dunya/avrupa-parlamentosu-secim-sonuclari-aciklandi-4937250/

[3]Hazel Çağan Elbir, Avrupa Komisyonu Başkan Adayı Politikalarını Türkiye Üzerinden Yürütmeye Devam Ediyor, *avim.org.tr*, 6 Aralık 2018, https://avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-KOMISYONU-BASKAN-ADAYI-POLITIKALARINI-TURKIYE-UZERINDEN-YURUTMEYE-DEVAM-EDIYOR

[4]Nitelikli Çoğunluk: Üye sayısının yüzde 55i, AB nüfusunun yüzde 65idir.

[5]T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Avrupa Komisyonu, https://www.ab.gov.tr/_45629.html

[6]Avrupa Komisyonu Başkanı Nasıl Seçilecek ve Kim Olduğu Neden Önemlidir?, https://tr.euronews.com/2019/05/31/avrupa-komisyonu-baskan-nasil-secilecek-ve-kim-oldugu-neden-onemli

[7]Avrupa Komisyonu Başkanı Nasıl Seçilecek ve Kim Olduğu Neden Önemlidir?, https://tr.euronews.com/2019/05/31/avrupa-komisyonu-baskan-nasil-secilecek-ve-kim-oldugu-neden-onemli

[8]AB üye devleti, Schengen vizesi, Avro kullanımı göz önünde bulundurulduğunda; Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Estonya, Finlandiya, İspanya, İtalya, Hollanda, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Portekiz, Slovakya, Slovenya, Yunanistan (kaynak: visualcapitalist.com, 2018)

[9]Teknoloji Devleri de Diğer Şirketler Gibi Vergilendirilmeli, Dunya.com, 27 Mayıs 2019, https://www.dunya.com/dunya/teknoloji-devleri-de-diger-sirketler-gibi-vergilendirilmeli-haberi-446106

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AVRUPA PARLAMENTOSU VE AVRUPA KOMİSYONU BAŞKANI SEÇİMLERİ ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 16. Haziran 12. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/tr/Analiz/AVRUPA-PARLAMENTOSU-VE-AVRUPA-KOMISYONU-BASKANI-SECIMLERI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır